

DİYARBAKIR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

ŞİKAYETÇİ: Diyarbakır Barosu

VEKİLİ:

ŞÜPHELİ: Soruşturma aşamasında tespiti yapılacak şüpheliler

SUÇ: Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama(TCK m. 216/1,2),

AÇIKLAMALAR:

Diyarbakır İli Çınar ilçesi Köksalan Kırsal Mahallesinde çıkan ve rüzgârın şiddetiyle Yazçıçeği, Bağrık ve Ağaçsever mahallelerini etkileyen yangın, Mardin Mazıdağı ilçesi Yücebağ, Şenyuva ve Yetkinler mahallesi yoğun bir şekilde etkilenmiş, yaşamını yitiren ve ağır yaralanan yurttaşlarla birlikte, hayvanlar, ekili alanlar zarar görmüştür.

Kamuoyuna yansıyan haberlerden sonra, bazı sosyal medya kullanıcıları tarafından yangından etkilenen yurttaşlara ilişkin hakaret içerir paylaşımlarda bulunulmuştur. Paylaşım içerikleri incelendiğinde, yangından zarar gören yurttaşlara yönelik nefret ve hakaret içerdiği, Kürt kimliğine yönelik düşmanca bir tavır takınıldığı, ötekileştirici söylemlerde bulunulduğu görülmektedir. Ekte ilgili paylaşımları sunuyoruz.

Somut bir tehlike suçu olarak 5237 sayılı TCK'nın 216/1 maddesinde düzenlenen ve kamu düzenini, toplum huzurunu/barışını himaye eden, esas itibariyle nefret söylemini sınırlandırmayı hedefleyen Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik Etmek suçu; halkı, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığına dayanarak birbirine karşı kamu düzeni için tehlikeli olabilecek şekilde düşmanlığa veya kin beslemeye alenen tahrik edilmesini cezalandırmaktadır.

Madde gerekçesinde de açıklandığı üzere; Suçu oluşturan "tahrik", soyut saygısızlık ve reddin ötesinde, bir halk kesimine karşı düşmanca tavırlar gösterilmesini sağlamaya veya bu tür tavırları pekiştirmeye objektif olarak elverişli olmalıdır. Fail sübjektif olarak da bu amacı gütmeli, halk kesimini kin ve nefrete tahrik etmelidir. Bu kapsamda salt yüz çevirme, soyut bir ret veya saygısızlık ifade eden bir davranışta bulunma veya bu yönde sözler sarf etme, suçun gerçekleşmesi bakımından yeterli değildir. Fiilin suç teşkil etmesi için bunların ötesinde, ağır ve yoğun bir tarzda kin ve düşmanlığa tahrikin var olması gerekir. Diğer bir tabirle etkili bir şiddet çağrısı ya da nefret söylemi içermelidir. Failin fiili, adet ve şahıs olarak muayyen olmayan toplum kesimi üzerinde kin ve nefret duygularının oluşumuna veya mevcut duyguların pekişmesine etkide bulunmalıdır.

Kin ve düşmanlık; "husumet beslenen konuya karşı tasarlayarak zarar vermeye, öç almayı gerektirecek şiddette nefret duymaya yönelik hareketlerin zemini oluşturan psikolojik bir hal" olarak açıklanabilir. 'Kin ve düşmanlık' ibaresinin anlamı da dikkate alındığında sadece 'şiddet içeren ya da şiddet tavsiye eden tahrikler' madde kapsamında değerlendirilebilecektir.

Türk Ceza Kanununun 216. maddesinde yer alan düzenleme, doğrudan ifadenin içeriğini hedefe alarak bir sınırlama öngörmemektedir. İfadenin iletişimsel etkisinin muhatapları üzerinde yarattığı varsayılan etkiyi değil, somut vakıda kullanılan ifadenin yaratmış olduğu etkiyi dikkate almaktadır.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; şüpheliler tarafından yangından etkilenen yurttaşlara yönelik özü itibariyle hakaret ve nefret söylemi de içeren şekilde paylaşımlarda bulunulmuştur.

Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama suçu ile kamu güvenliği açısından tehlikeli olan kin ve düşmanlığa alenen tahrik veya halkın bir kesimini belirli nedenlerle alenen aşağılama ya da halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama yasaklanarak, toplum içinde çıkacak kargaşa ve huzursuzluk engellenmek istenmiştir. Nitekim bu suç tipi, toplumun bir kesiminin, diğer bir kesimine

karşı kin ve düşmanlık beslemesini önlemek amacıyla düzenlenmiştir. Bu kapsamda, şüphelinin söylemleri gözetildiğinde, yaygın ve sistematik bir şekilde kamuoyu nezdinde Amedspor Kulübüne yönelik ayrımcı ve nefret içerir söylemlerde bulunulmakta, şüpheli tarafından da aynı mahiyette açıklamalarda bulunulmuş olup TCK'nın 216. Maddesi kapsamında şüphelinin cezalandırılması gerekir. Nefret ve Ayrımcılık Yasağı, uluslararası insan hakları koruma rejiminin temel ilkelerinden biridir. Bu nedenle, uluslararası insan hakları hukuku standartları çerçevesinde kapsamlı olarak tanımlanıp, koruma altına alınmıştır. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin birinci maddesinde, "bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar..." cümlesiyle ifade edilen 'eşitlik' ilkesi, aynı zamanda diğer bütün hakların da temelini oluşturur. Bildirinin ayrımcılıkla ilgili ikinci maddesi insan haklarına ayrımsız olarak sahip olunacağını ifade ettiği gibi eşitliğin kapsamını da tanımlar niteliktedir. Buna göre herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de bildirmede anılan hakları topluca güvence altına almıştır. Türkiye'nin de imzaladığı bu sözleşme eşitlik ilkesinin uluslararası dayanakları arasındadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi de 'kanun önünde eşitlik' başlığı altında, anılan uluslararası bildirge ve sözleşmelere paralel olarak, eşitlik ilkesini ayrıntılı biçimde düzenler.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) tanımına göre; Mağdurun mülkün ya da işlenen bir suçun hedefinin, gerçek veya hissedilen ırk, ulusal ya da etnik köken, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, zihinsel ya da fiziksel engellilik, cinsel yönelim veya diğer benzer faktörlere dayalı olarak benzer özellikler taşıyan bir grupla gerçek ya da öyle algılanan bağı, bağlılığı, aidiyeti, desteği ya da üyeliği nedeniyle seçildiği, kişilere veya mala karşı suçları da kapsayacak şekilde işlenen her türlü suçtur.

Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletlerin Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 20'nci maddesinde, 'ayrımcılığı, düşmanlığı veya şiddeti kışkırtan her türlü ulusal, ırkçı veya dinsel nefret savunusu'nun kanunla yasaklanacağı belirtilmiştir.

Şüpheliler tarafından yangından etkilenen yurttaşlara yönelik hakaret içerir, ayrımcı ve nefret içerikli söylemlerde bulunulmuştur. Müsnet suç açısından, kamu barışının bozulma ihtimali suçun işlenmesi için yeterlidir. Bu kapsamda, şüphelilerin yangından etkilenen yurttaşlara yönelik aleni bir şekilde Kürt kimliğine nefret ve hakaret edici, sözlü saldırıları gözetildiğinde, şüphelilerin TCK'nın 216. Maddesi gereğince yargılanması ve cezalandırılması gerekir.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklandığı üzere şüphelilerin tespiti ile haklarında soruşturma başlatılması ve cezalandırılması için kamu davası açılmasına karar verilmesini saygıyla talep ederiz.

Diyarbakır Barosu Vekili

Ek:

Haber içerikleri
Vekaletname